

3. oktober 2023

UKA2023/30

Uunga siunnersuut: Meeqqanut suli atualingitsunut perorsaanikkut

inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqeroorutit pillugit Inatsisartut Inatsisaat

(Siunnersuuteqartoq: Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalackersuisoq)

Siumuminngaanniit Naalackersuisup meeqqanut suli atualingitsunut ulluunerani neqeroorutit pillugit inatsisissatut siunnersuutaanut qujavugut.

Inatsisit allannguutigineqartut inatsisinillu ilaterineq kusanartunik oqaasertalersugaavoq, ilaatigullu danskisoortaani oqaasit nutarterneqarsimallutik, ullutsinnunngooq naleqqussarlugit.

Inuiaqatigiinni inissisimaffippot eqqarsaatigillu arutsigu inatsisit atuutereersut annertunerusumik aporfilersuisuunngikkaluit naammaginaraluarput, ajornartorsiutaasulli ukkatarineqarnerunissaat, sorlaa, Siumuminngaanniit suliasatut salliusussatut isumaqarpugut. Sinaakkutit arlallit sanasinnaalluarpagut, inuiaqatigiinnili ajornartorsiutigut inatsisikkut nutarterinikkut kusanartunillu oqaasertalersuinikkut aqqiinaviangimmata inatsisissatut siunnersuut isumassaqtartingilarput. Sorlarisaami uani inatsimmi eqqartorneqangilaq. Pingaarnersiullutami nunatsinni aqqissuussiniarutta, taava sorlarisaannik ukkassinissarput kingusinaangnitsinni massakkut aallartittariaqaleratsigu.

Sulisussanimmi peqangikkutta makku inatsisissat pitsaasunik sinaakkutillit sumut atuuffeqassagamik? Ilaqutariinnut pitsaasumik siunnersuullutalu ikiuisinnaangikkutta, taava makku inatsisit kusanartuliat sumut atuuffeqassagamik?

Meeqqat angerlarsimaffimmit siorna 500 sinnillit meeqqat ulloq unnuarlu angerlarsimaffiinnut nussortinneqarsimapput, ukiorlu manna 700 tungaanut meeqqat ulloq unnuarlu angerlarsimaffiinnut nussortinneqassasut missingersuutigineqareerlutik.

Inatsisissami oqaaseq "meeqqamut pitsaanerpaaq" atorneqarpoq, taanna toqqammavigalugu nalilersuutit assigiinngitsut atuutsinneqartassallutik, kinguneqartitsisinnaasut. Taava taanna oqaaseq atorneqartoq pillugu suli meeqqanik amerlanernik meeqqat ulloq unnuarlu angerlarsimaffii immerneqarnerulissanerlutik?

Naalackersuinikkut inuiaqatigiinni ajornartorsiutaasut, uani ilaqutariinnerup iluaniittut, meeqqat atugaannut tunngassuteqarmata, salliusinissaq kissaatiginaqaaq. Inuuniarnikkut, inerisarnissamat, suliffeqarfinni pitsaasunik atugassaqaarnissanut tunngasut, akissarsiatigut ikiorneqaarnissamillu neqeroorutit, soorlu tarnip nakorsaani ikiortissinnaanerit,

akissaliinnarnuunngitsut, ilaqutariit iluanni ajornartorsiuteqartoqarpat sullissisut pitsaasut, ikiorsernissaannut neqeroorutit pitsaasut, ila periarfissagut amerlagaluaqaat.

Siunnersuutillu meeqqat immikkut pisariaqartitsisut kikkuuneri tikkuarmagit maluginiarparput, uanimi innarluutillit kisiisa pinnagit kisiannili aamma meeqqat angerlarsimaffimmi atugarliortut ilanngummagit.

Saniatigut meeqqat meeqquerivinnit atuarfimmut ikaarsaariarnissaannut allattugaatigineqalernissaat maluginiarparput, tamannami amigaatigineqartarsimaqimmat, taamaalilluni meeraq ilakkarsarnissaminut pisariaqartitaminullu atuarfimmi atualeruni sumiiffimmini inissaminiitsinneqassammat, atuarfiullu aatsaat takornartarinagu aallartinneraniit atuartuunissaanut piareersalereersinnaalissammagu. Taanna uani inatsisissatut siunnersuummi pitsaasutuatut isiginiagassaavoq.

Sullissisussanut atugassarititaasut suli ukkatarineqarnerulernissaat piumasaqaatigerusupparput, taakuummata uani siunnersuummi qitiulluinnartut. Taakkoqanngippammi siunnersuut immini isumaqassanngimmat. Massakkut inulerisunik, meeqquerivinni, utoqqarni, meeqqat angerlarsimaffiini atuareernerullu kingunerani ornittakkani amigaateqartutut inissisimasarpugut, naak Perorsaannermi Ilinniarfimmi naammassisartut ullumikkut naammattut pigigaluarlutigit. Ulluinnarni meeqquerisunut, nammataqartuartunut qujarusuppugut, nasaarfigivassi. Atukkasimi imaannaanngillat. Ilami imaannaasarsimanaviangilaq ilaanni sulisussaarutipajaarlusi pisarsimagussi, meeqquerivinni sulisut tamassi, eqqiaasuugussi, igaffimmiikkussi, ikiortaagussi ilinniarsimanasiluunniit meeqquerisutut sulisuugussi, inuiaqatigiittut suliassinnik nersugassarujussuartut inissisimavusi.

Inatsimmi allaqqareersoq suli siunnersuummi atuuttoq, tassa ilisimatussutsikkut suli atualerneqanngitsunik ilisimatusarnej sukumiinerusumik nunatsinni attattariaqaripput isumaqarpuguttaaq. Siunnersuummimi toqqaannaq allaqqanngilaq nunatsinni perorsaannermi ilisimatusarnej sukumiinerusumik inissinneqassasoq. Imatut paasillugu, piareersarneqassasoq.

Siunissaq eqqarsaatigalugu inulerisunngorniarfinni perorsaannermik ilisimatusarfeqalernissaq Siumumiit sulissutigerusupparput. Massakkumut ilinniarfeqarfinni professions bachelorinngortoqartarpoq, Perorsaasuni Ilinniarfissuarmilu ilinniartuni. Ilaatigut almen pædagogik kandidatinnngorniarfigineqartarpoq, ukiulli tamaasa neqeroorutit allanngorartarput inunnullu ataasiakkaanuinaq neqeroorutaasarlutik. Sulili ersittumik nunatsinni taakku ilinniagaqalereersimasut malunniuteqangaanngillat. Taamaammat nunatsinni inuusaaserput, perorsaariuserput, inuttut isiginnittaaserput, meeqqanut isiginnittaaserput, ilikkartitsisarnerput, kultuuritsinnut tunngasunut ilikkartitseriuserput oqaluttuarisaanermilu perorsaariutsitta allanngoriartorsimaneranik ilisimatusarnerit amigaatigivagut. Tamakku pingaarluinnarput perorsaariutsitta pitsaasumik inissisimalernissaanut, kisianni aamma inuiaqatigiittut pitsaasumik

inissisimalernissatsinnut, sualuppoq perorsaasunik isiginnittaasitsinnut.
Angajoqqaajuppata perorsaasuuppataluunniit.

Meeqquerivinni sulisunut isiginninnerput pitsaasumut saatsinngikkutsigu, pitsaasunik atugassaqartilerlugit, uani pivakka akissarsiatigut atugassarititaasutigullu, kusanartunik sinaakkusersuigaluaruttaluunniit nikingaarnavianngilagut. Taamatuttaarlu ilaqtariit ikiorsernissaannik pitsaasumik neqerooruteqartalinngikkutta una inatsit isumassaqaanngilaq. Meeqqat meeqqerivinnit atuarfimmuut ikaarsaariarnissaannut marpeq kisimi torrattuussaaq, allamik naamik.

Taamaattumik Siumumit Naalackersuisunut kaammattuutigeriissavarput, qitiusumiit kommuninut tapiissutaasartut kommunit peqatigalugit tulliani sammineqalerpata - inatsisip Inatsisartuni akuersissutigineqarnerata kingorna siunertat qanoq aningaasalersorneqarnissaat ilanngullugit oqaloqatigiissutigineqaqqissaaqullugit.

Taamatut oqaaseqarlunga ersarissunillu nalilersorluarnissamik kissaateqarluta siunnersuut Siumumiit ilinniartitaanermut ataatsimiitsitaliamut ingerlateqqipparput. Aammalu siunnersuutigerusullugu Ilaqtariinnermut Peqqissutsimullu ataatsimiisitaliaq akuutinneqarsinnaanissaa periarfissatut isigalutigu.

Oqaaseqartoq, Najaaraq Møller Siumut